

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه‌ریزی آموزشی

چارچوب طراحی «طرح دوره»

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارایه دهنده درس: گروه آموزش پزشکی

عنوان درس: اصول و مبانی طراحی آموزشی

کد درس: ۷۵۲۰۰۰۸

نوع و تعداد واحد^۱: ۱ واحد نظری و ۱ واحد عملی

نام مسؤول درس: دکتر ری‌تا مجتهدزاده

مدرس/ مدرسان: دکتر ری‌تا مجتهدزاده

پیش‌نیاز/ هم‌زمان: تکنولوژی آموزشی

رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد تکنولوژی آموزشی در علوم پزشکی

اطلاعات مسؤول درس:

رتبه علمی: استاد

رشته تخصصی: برنامه‌ریزی آموزش از راه دور

محل کار: دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تهران

تلفن تماس: ۰۹۱۲۶۱۸۳۱۹۳

نشانی پست الکترونیک: r_mojtahedzadeh@tums.ac.ir

^۱ مشتمل بر: نظری، عملی و یا نظری- عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب. (مثال: ۲ واحد نظری، ۱ واحد عملی)

توصیف کلی درس (انتظار می‌رود مسؤؤل درس ضمن ارائه توضیحاتی کلی، بخش‌های مختلف محتوایی درس را در قالب یک یا دو بند، توصیف کند):

هدف از این درس آشنایی دانشجویان با مفهوم، اهمیت، کاربرد و مدل‌های طراحی آموزشی است. این درس بسیار کاربردی و ملموس است و به نوعی هر کس با هر نوع علاقه‌ای به آموزش باید مباحث طراحی آموزشی را بداند. در این درس تمام رئوس مطالبی که دانشجویان در درس‌های دیگر خوانده یا خواهند خواند، مثل قطعات پازل جمع می‌شوند و دانشجو می‌تواند به شکل کاربردی آنها را به کار گیرد.

اهداف اختصاصی / زیرموضوع‌های هر توان‌مندی:

پس از پایان این درس انتظار می‌رود که دانشجویان:

در حیطه شناختی:

- طراحی آموزشی را تعریف کنند.
- تفاوت طراحی آموزشی با curriculum development را بیان کنند.
- انواع مدل‌های طراحی آموزشی و کاربرد آنها را شرح دهند.
- طیف کاربرد طراحی آموزشی برای طراحی تدریس، محصول آموزشی و سیستم آموزشی را شرح دهند.
- مدل طراحی آموزشی سیستمی Instructional System Design یا ISD را شرح دهند.
- مراحل مدل ISD را شرح دهید و اهمیت آنها را بیان کنند.
- نکات مهم هر کدام از مراحل طراحی آموزشی را شرح دهند.
- حداقل سه نمونه از سایر مدل‌های طراحی آموزشی را شرح دهند.
- بتوانید کلاس‌های درس خود را طراحی آموزشی کنید.
- بتوانند فرایند طراحی آموزشی یک محصول آموزشی یا سیستم آموزشی را تحلیل کنند.

در حیطه عاطفی:

- به اهمیت و نقش طراحی آموزشی واقف شوند.
- در فعالیتهای کلاسی (حضور و مجازی) مشارکت فعال داشته باشد.

رویکرد آموزشی!:

ترکیبی^۲

حضوری

مجازی^۲

1. Educational Approach

2. Virtual Approach

3. Blended Approach: Blended learning is an approach to education that combines online educational materials and opportunities for interaction online with traditional place-based classroom methods.

روش های یاددهی - یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

رویکرد مجازی

- کلاس وارونه
- یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال
- یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی
- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- یادگیری اکتشافی هدایت شده
- یادگیری مبتنی بر سناریوی متنی
- یادگیری مبتنی بر مباحثه در فروم

سایر موارد (لطفاً نام ببرید): انجام تکالیف تحلیلی

رویکرد حضوری

- سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)
- بحث در گروههای کوچک
- ایفای نقش
- یادگیری اکتشافی هدایت شده
- یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)
- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- یادگیری مبتنی بر سناریو
- استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط همتایان)
- یادگیری مبتنی بر بازی

سایر موارد (لطفاً نام ببرید): آزمون پایان ترم حضوری

رویکرد ترکیبی

با توجه به ترکیبی بودن درس موارد دو بخش حضوری و مجازی در بالا مشخص شده اند.

تقویم درس:

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت های یادگیری / تکالیف دانشجویان	نام مدرس / مدرسان
۱	معارفه و مرور طرح دوره شنایی کلی با مفاهیم درس	سخنرانی تعاملی	-	دکتر مجتهدزاده
۲	طراحی آموزشی و تفاوت آن با برنامه ریزی درسی	سخنرانی تعاملی ارائه محتوای الکترونیکی پادکست صوتی جزوه آموزشی	مشارکت در فعالیتهای کلاسی	دکتر مجتهدزاده
۳	طیف مدل های طراحی آموزشی	سخنرانی تعاملی	مشارکت در فعالیتهای کلاسی	دکتر مجتهدزاده

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجو	نام مدرس / مدرسان
		ارائه محتوای الکترونیکی پادکست صوتی جزوه آموزشی		
۴	مقدمه ای بر مدل طراحی آموزشی ADDIE	سخنرانی تعاملی ارائه محتوای الکترونیکی پادکست صوتی جزوه آموزشی	مشارکت در فعالیتهای کلاسی	دکتر مجتهدزاده
۵	مرحله تحلیل از مدل ADDIE	سخنرانی تعاملی ارائه محتوای الکترونیکی پادکست صوتی جزوه آموزشی	مشارکت در فعالیتهای کلاسی تکلیف	دکتر مجتهدزاده
۶	مرحله طراحی از مدل ADDIE	سخنرانی تعاملی ارائه محتوای الکترونیکی پادکست صوتی جزوه آموزشی	مشارکت در فعالیتهای کلاسی تکلیف	دکتر مجتهدزاده
۷	تدوین اهداف یادگیری	سخنرانی تعاملی ارائه محتوای الکترونیکی پادکست صوتی جزوه آموزشی	مشارکت در فعالیتهای کلاسی تکلیف	دکتر مجتهدزاده
۸	مرحله توسعه از مدل ADDIE	سخنرانی تعاملی ارائه محتوای الکترونیکی پادکست صوتی جزوه آموزشی	مشارکت در فعالیتهای کلاسی	دکتر مجتهدزاده
۹	مرحله اجرا از مدل ADDIE	سخنرانی تعاملی ارائه محتوای الکترونیکی پادکست صوتی جزوه آموزشی	مشارکت در فعالیتهای کلاسی	دکتر مجتهدزاده
۱۰	مرحله ارزشیابی از مدل ADDIE	سخنرانی تعاملی ارائه محتوای الکترونیکی پادکست صوتی جزوه آموزشی	مشارکت در فعالیتهای کلاسی	دکتر مجتهدزاده

وظایف و انتظارات از دانشجو:

منظور وظایف عمومی دانشجو در طول دوره است (وظایف و انتظاراتی نظیر حضور منظم در کلاس درس، انجام تکالیف در موعد مقرر، مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت فعال در برنامه‌های کلاس^۱)

از دانشجو انتظار می‌رود:

- مطالب و منابع آموزشی را با دقت مطالعه کند.
- تکالیف را با کیفیت مناسب در بازه زمانی مقرر انجام دهد.
- در کلاس‌ها شرکت فعال داشته باشد.

روش ارزیابی دانشجو:

- ذکر نوع ارزیابی (تکوینی/تراکمی)^۲: تکوینی و تراکمی
- ذکر روش ارزیابی دانشجو:

ارزشیابی تکوینی:

حضور و مشارکت فعال در کلاسها: ۲ نمره
انجام به موقع و مناسب تکالیف: ۴ نمره

ارزشیابی پایانی:

آزمون کتبی (تستی و تشریحی): ۱۴ نمره

نوع آزمون:

کتبی (تستی و تشریحی)

۱. این وظایف مصادیقی از وظایف عمومی هستند و می‌توانند در همه انواع دوره‌های آموزشی اعم از حضوری و مجازی، لحاظ گردند.

۲. در رویکرد آموزشی مجازی، سهم ارزیابی تکوینی بیش از سهم ارزیابی تراکمی باشد.

✓ **ارزیابی تکوینی (سازنده)^۲:** ارزیابی دانشجو در طول دوره آموزشی با ذکر فعالیت‌هایی که دانشجو به طور مستقل یا با راهنمایی استاد انجام می‌دهد. این نوع ارزیابی می‌تواند صرفاً با هدف ارایه بازخورد اصلاحی و رفع نقاط ضعف و تقویت نقاط قوت دانشجو صورت پذیرفته و یا با اختصاص سهمی از ارزیابی به آن، در نمره دانشجو تأثیرگذار باشد و یا به منظور تحقق هر دو هدف، از آن استفاده شود. نظیر: انجام پروژه‌های مختلف، آزمون‌های تشخیصی ادواری، آزمون میان ترم مانند کاربرگ‌های کلاسی و آزمونک (کوئیز) های کلاسی

✓ **ارزیابی تراکمی (پایانی)^۲:** ارزیابی دانشجو در پایان دوره است که برای مثال می‌تواند شامل موارد زیر باشد:

آزمون‌های کتبی، شفاهی و یا عملی با ذکر انواع آزمون‌ها برای مثال آزمون‌های کتبی شامل آزمون‌های کتبی بسته پاسخ اعم از «چندگزینه‌ای»، «چورکردنی گسترده»، «درست- نادرست» و آزمون‌های کتبی باز پاسخ اعم از تشریحی و کوتاه پاسخ، آزمون‌های استدلالی نظیر آزمون ویژگی- های کلیدی، سناریونویسی با ساختن فرضیه و آزمون‌های عملی که برای مثال می‌تواند شامل انواع آزمون‌های ساختارمند عینی نظیر

^۲OSCE^۲، OSLE^۲ و ... و یا ارزیابی مبتنی بر محل کار^۲ با استفاده از ابزارهایی نظیر^۲DOPS، لاگ‌بوک^۲، کارپوشه (پورت فولیو)^۲، ارزیابی ۳۶۰ درجه^۲ و باشد.

- ذکر سهم ارزشیابی هر روش در نمره نهایی دانشجویان:
ارزشیابی تکوینی: ۶ نمره
ارزشیابی پایانی: ۱۴ نمره

منابع:

منابع شامل کتاب‌های درسی، نشریه‌های تخصصی، مقاله‌ها و نشانی وبسایت‌های مرتبط می‌باشد.

- محمدی، آیین، مجتهدزاده، ریثا، علم و هنر یادگیری الکترونیکی و فناوری های نوین آموزشی: راهنمای جامع با رویکرد آموزش علوم پزشکی؛ انتشارات دانشگاه علوم پزشکی تهران، ۱۴۰۳
- محتوای الکترونیکی ضبط شده (برای کل اهداف درس)
- پادکست صوتی (برای کل اهداف درس)
- جزوه آموزشی (برای کل اهداف درس)

منابع برای مطالعه بیشتر:

- دیناروند، حسن (۱۳۹۰). طراحی آموزشی برای اثربخشی تدریس، تهران: انتشارات آبیژ
- ای. جی. رمی زفسکی، ترجمه: دکتر هاشم فردانش، طراحی نظامهای آموزشی، انتشارات سمت، آخرین چاپ
- Brown A.H., Green T.D. (2016), The essentials of instructional design: Connecting fundamental principles with process and practice. 3rd edition: Routledge
- Seel, N.M., Lehmann, T., Blumschein, P., & Podolskiy, O.A. (2017). Instructional Design for Learning: Theoretical Foundations.
- Boettcher, J.V., & Conrad, R. (2010). The Online Teaching Survival Guide: Simple and Practical Pedagogical Tips.